

RELACION SHPJEGUES

PËR PROJEKTVENDIMIN

“PËR

NJË SHITESË NË VENDIMIN E KËSHILLIT TË MINISTRAVE NR. 687, DATË 29.7.2015 “PËR MIRATIMIN E RREGULLAVE PËR MBAJTJEN, PËRDITËSIMIN DHE PUBLIKIMIN E STATISTIKAVE TË MBETJEVE”

I. QËLLIMI I PROJEKTAKTIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN.

Mungesa e një procesi të koordinuar dhe të unifikuar të mbledhjes, përpunimit dhe raportimit të të dhënave të mbetjeve (*data bazë për të dhënat dhe statistikat e mbetjeve në zyrat e bashkive*), ka sjellë një situatë kaotike, duke mos i krijuar mundësinë çdo NjVQV-ve që të masë cilësinë e shërbimit që ato ofrojnë në territoret e tyre përmes llogaritjes të indikatorëve të performancës. Pra **vlerësimi i performancës së shërbimit** dhe rrjedhimisht zbatimi i ligjit për vetëqeverisjen vendore (*neni 30*) bëhet i mundur **vetëm nëse ekzistojnë të dhëna të prodhuara sipas të njëjtës metodologji** në çdo NjQV, të grumbulluara në mënyrë të rregullt dhe periodike.

Hartimi i këtij projekt akti realizohet me qëllim të përfshijë si aneks te saj dhe detyrimin e NjVQV-ve për zbatimin e metodologjisë për grumbullimin dhe prodhimin e të dhënave për menaxhimin e mbetjeve.

Kjo metodologji synon të plotësojë këtë boshllëk të VKM-së 687/2015, duke lehtësuar procesin e raportimit të treguesve të parashikuar për t'u raportuar çdo vit nga NjQV-të.

Metodologjia për gjenerimin e të dhënave, do i mundësojë NjQV-të të instalojnë një data bazë të unifikuar për të dhënat për kategoritë e ndryshme të mbetjeve që prodhohen, grumbullohen, transportohen dhe trajtohen në territorin e tyre, si dhe plotësimin e tre objektivave kryesore në rang kombëtarë si:

- i. Mundësimin e një burim koherent të informacionit për vendimmarrësit për planifikimin e infrastrukturës për menaxhimin e integruar të mbetjeve si dhe për monitorimin e objektivave kombëtare për menaxhimin e integruar të mbetjeve.
- ii. Vendosijen e një sistemi *benchmark-u* për matjen e performancës së shërbimit të ofruara nga bashkitë në territoret e tyre përmes llogaritjes së tregueseve të performancës.

- iii. Lehtësimin e procesit të integritimit në BE, duke kontribuar në krijimin e një platforme të unifikuar për mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave për mbetjet, e cila do të përmirësonte për NjQV-të sistemet e planifikimit dhe raportimit.

Vendimi nr. 687/2015 i detyron Njësitë e Qeverisjes Vendore (NJQV), që sipas shtojcës nr. 3, të bëjnë raportimin e tregueseve të mëposhtëm brenda datës 31 Janar të çdo viti.

Nr.	Informacioni i kërkuar	Kodi i katalogut Shqiptar	Shënime
1	Nr i banorëve		Të dhënat për planifikimin e menaxhimit të mbetjeve
2	Sasia e mbetjeve për person kg/vit		
3	Sasia e mbetjeve shtëpiake kg ose ton/vit	20	
4	Sasia e mbetjeve inerte kg ose ton/vit	17-09-04	Të dhënat për trajtimin e mbetjeve
5	Sasia e mbetjeve spitalore kg ose ton/vit	18-01-10	
6	Sasia e mbetjeve të depozituara në landfill ton/vit		
7	Sasia e mbetjeve të depozituara në incenerator ton/vit		
8	Sasia e mbetjeve plastike kg ose ton/vit	17-02-03 / 15-01-02	Të dhënat për prirshmërinë e diferencuar dhe rymat specifike
9	Sasia e mbetjeve të helqit kg ose ton/vit	15-01-07	
10	Sasia e mbetjeve metalike kg ose ton/vit	17-04-07 / 15-01-04	
11	Sasia e mbetjeve të drurit ton/m ³	17-02-01 / 15-01-03	
12	Sasia e mbetjeve të letës dhe kartonit kg ose ton/vit	15-01-01 / 03-03-08	
13	Sasia e mbetjeve të baterive të paraqashtë përdorimit	16-06-16 / 06-01-16 / 16-06-06	
14	Sasia e mbetjeve të gomave të paraqashtë përdorimit kg ose ton/vit	16-01-03 / 400/400-00	
15	Sasia e mbetjeve të yarave të përdorura kg ose ton/vit	12-01-06 / 12-01-10	
16	Sasia e mbetjeve nga produktet e katshëve kg ose ton/vit	02-01-02	
17	Sasia e mbetjeve të produkteve të tekstilit kg ose ton/vit	04 / 15-09-04	
18	Sasia e mbetjeve elektrike dhe elektronike kg ose ton/vit	16-02 / 20-01-36	

Këto të dhëna duhet të prodhohen nga: (i) sistemi i monitorimit të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve i instaluar në bashki (ii) raportimi periodik i operatorëve të shërbimit që ofrojnë shërbimin e pastrimit në çdo bashki, (iii) nga raportimi i inspektorëve bashkiakë që mund të jenë në impiantet e trajtimit (iv) nga vëzhgimet që mund të ndërmarrin bashkitë për të matur prodhimin e mbetjeve për banorë dhe përbërjen merceologjike të tyre; dhe v) nga raportimet vjetore të bizneseve që merren me prodhimin, përpunimin, importin apo eksportin e fraksioneve të ndryshme të mbetjeve që raportojnë në bashki.

Gjithsesi, që nga hyrja në fuqi e VKM-se 687/2015, NjQV-të kanë shprehur shqetësimin për mungesën e informacionit dhe të një metodologjie për mënyrën se si duhet t'i gjenerojnë këto të dhëna. Në shumicën e rasteve, raportimi i bërë nga NjQV-të është i pjesshëm (*jo rrallë herë NjQV-të për shumicën e tregueseve pothuajse nuk raportojnë asnjë vlerë*) si pasojë e mungesës së evidencave dhe një regjistri të përditësuar të përvitshëm për mbetjet. Për më tepër, edhe në rastet kur raportohet (*kur NjQV-të mundohen të prodhojnë të dhëna në mënyra të ndryshme*), sërish treguesit e raportuar janë të dyshimtë dhe shumë pak të krahasueshëm ndërmjet tyre (*të dhënat nuk prodhohen nga NjQV-të sipas të njëjtës metodologji*).

II. VLERËSIMI I PROJEKTAKTIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE.

Ky projekt akt është hartuar në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës. Ai propozohet në bazë të delegimit të parashikuar në nenin 60, të ligjit nr. 10463, datë 22.9.2011, "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve", i ndryshuar si dhe hartohet në përputhje me programin analitik të akteve të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit të planifikuara për vitin 2021.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKT-AKTIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT, EFEKTET E PRITSHME.

Pas hyrjes në fuqi të ligjit 10463/2011 "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve", i ndryshuar, ku u prezantua detyrimi për ruajtjen dhe përditësimin e statistikave të mbetjeve nga Agjencia Kombëtare e Mjedisit (*neni 60*), janë miratuar disa akte nënligjore, ku janë përcaktuar aktorët dhe të dhënat e mbetjeve që duhet të mbliidhen dhe raportohen. Një nga këto akte nën ligjore është edhe VKM nr. 687 datë 29.07.2015 "*Për Miratimin e rregullave për mbajtjen, përditësimin dhe publikimin e statistikave të mbetjeve*", e cila

përcakton aktorët, të cilët kanë detyrimin për raportimin e një sërë të dhënave për mbetjet tek AKM-ja apo Ministrinë përkatëse të linjës. Qartësisht VKM-ja dikton që burimi kryesor i të dhënave janë bashkitë, ku në shumicën e rasteve këto të dhëna mbahen nga kompanitë private që ofrojnë shërbimin ose ndërmarrjet publike të vetë bashkive, ose nga bizneset që operojnë në territorin e bashkive. Edhe pse, palët e interesuara përgjegjëse për procesin, dhe të dhënat specifike të mbetjeve që duhet të mblidhen janë përcaktuar, mungesa e një metodologjie për mënyrën e gjenerimit dhe grumbullimit të të dhënave për mbetjet, e bën këtë VKM pothuajse të pazbatueshme nga ana e njësisive të vetëqeverisjes vendore (NJVQV) për të mundësuar të dhëna sa më të sakta, të besueshme dhe mbi të gjitha të krahasueshme.

Nisur nga kjo situatë, VKM-ja aktuale për statistikat e mbetjeve ka hapur vetëm një dritare, ku ka përcaktuar aktorët dhe rrymat mbetjeve, për të cilat ata duhet të raportojnë, por nuk ka qartësuar se si duhet të gjenerohen këto të dhëna, duke marrë në konsideratë situatën e ofrimit të shërbimit në njësitë lokale në vend. Nevoja për amendimin e kësaj VKM-je, duke shtuar si aneks një metodologji për mënyrën e gjenerimit të të dhënave të mbetjeve, do të lehtësonte mjaft punën e njësisive vendore, duke unifikuar burimin e të dhënave dhe metodologjinë për gjenerimin e tyre, si dhe do t'i jepte mundësinë bashkive të kenë një databazë të unifikuar për të dhënat e mbetjeve që gjenerohen, grumbullohen, transportohen dhe trajtohen në territorin e tyre.

Qëllimi i metodologjisë është të mundësojë mënyrën se si gjenerohen dhe grumbullohen të dhëna të sakta dhe të besueshme për mbetjet.

Pra metodologjia jo vetëm do të udhëzojë njësitë e vetëqeverisjes vendore me mënyrën se si mund t'i gjenerojnë të dhënat e tyre për mbetjet, por gjithashtu do të mundësojë që të gjitha NJVQV të raportojnë këto të dhëna siç kërkohen, duke kontribuar gjithashtu në ngritjen e një sistemi krahasimi të dhënash midis bashkive, dhe klasifikimin e tyre.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUTESHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI VENDAS E NDËRKOMBËTAR.

Ky projekt akt është hartuar në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës si dhe propozohet në bazë të delegimit të parashikuar në nenin 60, të ligjit nr. 10463, datë 22.9.2011, “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, i ndryshuar.

Projektvendimi nuk transponon asnjë direktivë të Bashkimit Evropian.

Ky projekt akt nuk synon miratimin e *Acquis* të Bashkimit Evropian, por ai është hartuar në përputhje me kërkesën e Nenit 3, pika 1 e Rregullores (KE) nr.

2150/2002 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, të datës 25 nëntor 2002, “Për statistikave të mbetjeve”; Nr. CELEX 32002R2150; Gazeta Zyrtare L 332, 09/12/2002, P.0001-0036.

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME ACQUIS COMMUNAUTAIRE (PËR PROJEKT-AKTET NORMATIVE).

Ky projekt akt nuk synon përafrim të akteve të Bashkimit Evropian, por ai është hartuar duke marrë në konsideratë kërkesën e nenit 3, pika 1 e Rregullores (KE) nr. 2150/2002 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, të datës 25 nëntor 2002, “Për statistikave të mbetjeve”; Nr. CELEX 32002R2150; Gazeta Zyrtare L 332, 09/12/2002, P.0001-0036.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKT-AKTIT.

Projekt akti i propozuar përbëhet nga *një paragraf* si vijon:

Paragrafi 1, është përcaktuar detyrimi i njësive të qeverisjes vendore për zbatimin e metodologjisë për grumbullimin dhe prodhimin e të dhënave për menaxhimin e mbetjeve, të përcaktuar në shtojcën 4 të këtij vendimi, për plotësimin e formatit të raportimit të statistikave vjetore të mbetjeve për mbetjet e krijuara në territorin e tyre.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN ME ZBATIMIN E DOKUMENTIT TË POLITIKAVE STRATEGJIKE DHE PLANIT KOMBËTAR.

Për zbatimin e këtij projekt akti ngarkohen:

- a. ministria përgjegjëse për mjedisin,
- b. ministria përgjegjëse për infrastrukturën,
- c. ministria përgjegjëse për bujqësinë,
- d. ministria përgjegjëse për shëndetësinë,
- e. Agjencia Kombëtare e Mjedisit,
- f. Këshillat e Qarqeve dhe
- g. Njësitë e Qeverisjes Vendore sipas përcaktimit të pikës 8 të Vendimit nr. 687, datë 29.7.2015 “Për miratimin e rregullave për mbajtjen, përditësimin dhe publikimin e statistikave të mbetjeve”.

VIII. MINISTRITË, INSTITUCIONET DHE PERSONAT QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKTAKTIT.

Hartimi i këtij projektvendimi është bërë me mbështetjen e ekspertëve të projektit “Bashki të Forta”, ku kanë kontribuar dhe punonjësit në:

- Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit,
- Institutin e Statistikave- INSTAT,
- Agjencinë Kombëtare të Mjedisit-AKM.

Ky projektvendim është hedhur në faqen e konsultimit publik në datën 26.02.2021 dhe do të dërgohet për mendim në Ministrinë e Drejtësisë, Ministrinë e Financës dhe Ekonomisë, Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme, Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural si dhe në Sekretariatit Teknik të Këshillit Konsultativ të Qeverisjes Qendrore me Vetëqeverisjen Vendore.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE.

Ky projektvendim nuk do të ketë efekte financiare shtesë në buxhetin e shtetit, pasi zbatimi i tij është përlllogaritur në buxhetin e ligjit kuadër të mbetjeve si dhe të vendimit ekzistues për statistikat e mbetjeve.

MINISTËR
BLENDI KLOSI